

Gør bordet klar til lak på et par timer

Puds elhøvlen på den slidte lak

Med de rigtige maskiner i hænderne fjerner du på rekordtid det gamle lag lak og alle dybe mærker i træbordet og gør det klar til ny lak.

Elhøvlen kræver faktisk megen øvelse – men ved at køre langs et bræt, som flyttes bid for bid over bordet, får du styr på den forslugne maskine.

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Med det rigtige værktøj går det hurtigt. Og er du omhyggelig, går det også let.

TIDSFORBRUG:

Efter et par timer er bordet slebet og klar til lakering.

PRIS:

100 kroner plus eventuel leje eller køb af maskiner

Maskinerne er det halve arbejde

Maskiner til at høvle, slibe og fræse med er guld værd i tid.

Elhøvlen

Elhøvlen fjerner tynde lag af lak og træ, uden at lakken sætter sig fast. En elhøvl til arbejdet her koster fra 800 kroner og opefter, men du kan også leje den. Alternativet er at bruge en gammeldags høvl – eller slibemaskine, men lak brænder nemt fast i slibepapiret, og det tager meget længere tid.

Båndsliberen

Blandt slibemaskinerne er det her den hårde nyser. Den sliber meget hurtigere end excentersliberen og rystepudseren, men kræver til gengæld også en meget sikker hånd. En holdbar udgave fås fra 800 kroner. De to andre slibemaskiner kan løse opgaven, men det tager formentlig nogle timer ekstra.

Overfræseren

Med en overfræser laver du lynhurtigt helt perfekte kanter i nøjagtig den profil, du ønsker. En overfræser til ganske få hundrede kroner kan klare opgaven, men på langt sigt får du mere glæde af en dyrere model. Du kan slibe eller høvle en fas, men det kræver mere af dine færdigheder.

Naturligvis kan du slibe den lakerede bordplade ned med håndkraft og knofedt, selv når mærkerne i det bløde fyrretræ og skjolderne under ridserne er trængt dybt ned i træet, så du både skal fjerne lak og træ.

Det vil bare tage en krig og to sommerferier. Ikke mindst fordi lakken ofte vil klumpe sammen på slibepapiret lige så hurtigt, som du sætter det på slibeklodsen – og det gør ikke den store forskel, om du bruger rystepudser eller excentersliber, for dem pakker lakken lige så hurtigt fast i.

Men har du bedre ting at bruge fridagene til, så prøv at pudse en elhøvl på dit ramponerede bord. Den er ganske enkelt genial til at fjerne lak. Cutteren angriber så at sige lakken nedefra og bliver overhovedet ikke generet af den.

Elhøvlen kan samtidig fjerne op til flere millimeter træ – og nok så vigtigt: nøjagtig lige meget træ i hvert snit.

Høvlen vil altid efterlade lidt spor, men følger du op med endnu et par maskiner og gemmer håndslibningen til sidst, så er du efter få timer klar til at lakere bordpladen!

Planlagt effektivitet

Høvlen fjerner et spor, der er lige så bredt som cutterjernet.

1 Høvlearbejdet planlægges, så du tager nøjagtig lige meget af pladen overalt. Slå en række parallelle streger på langs ad årene med en indbyrdes afstand 5 mm kortere end det spor, høvlen fjerner.

2 Spænd et lige bræt fast ved første streg, og før elhøvlen frem langs brættet. Flyt så brættet til næste streg, og kø igen op langs brættet. På den måde vil høvlen hele tiden glide på den gamle overflade – og fjerne lige meget overalt.

3 Elhøvlen føres ved hver position frem langs brættet i én glidende bevægelse, så den tager et helt jævnt spor. **VIGTIGT!** Når du begynder på et nyt spor, trykker du forrest på elhøvlen, i slutningen trykker du på bagenden, ellers hakker den.

Slib først på tværs af årene – som her – og slut af med at slibe på langs.

4 Næste maskine er båndsliberen. Den er grumme effektiv, så vær forsigtig, at den ikke graver sig ned. Kø først på tværs af årer og høvlspor, og fjern springene mellem sporene – og slib så på langs med stadig finere slibepapir.

5 Kanten af bordet slibes også med båndsliberen. For at undgå, at lakken brænder sig fast, kører du først med groft slibepapir. Hold båndpudseren i konstant bevægelse, både for at bevare rundingen og for at undgå, at lakken brænder fast.

Kuglelejet sikrer, at jernet går lige dybt i kanten hele vejen rundt.

Profilen på jernet føres over på træet.

6 Kanten skal genopbygges – vi tager en ny maskine frem. Overfræseren retter lynhurtigt og præcist kanten til den profil, fræsejernet har. Et kugleleje kører på siden af bordet og styrer arbejdet – du skal bare føre maskinen rundt.

TIPS

Det er en rigtig dårlig idé at stå i stuen med elhøvl, båndsliber og overfræser. Spåner og støv flyver til alle sider, selv om du har støvsug på værktøjet, så det bedste er at stå ude på en belægning, der er til at feje.

VÆRKTØJ

Tryk elhøvlen godt og jævnt ned mod bordpladen, mens du skubber den frem i et roligt tempo. Det gælder om at få elhøvlen til at lave alle sporene nøjagtig lige dybe.

7 En håndslibning med fint slibepapir giver den sidste finish oven på alle de mægtige maskiner. Start med rundingen – ret også hurtigt kanten på undersiden af – tag dernæst den lodrette kant, og slut af med oversiden.

Især første gang lak får træet til at rejse sig, så mellemslibning er ekstra vigtigt.

8 De nyslebne flader beskyttes med lak, der påføres i flere tynde lag med mellemslibning. De fleste moderne lakker fortyndes med vand, og for at få lakken til at binde optimalt og holde i mange år bør det første lag ofte fortyndes ekstra.